

**2.3.3 ผลการพิจารณาความเหมาะสม
โครงการพัฒนาการเกษตรและ
ชลประทาน**

2.3.3 ผลการพิจารณาความเหมาะสมโครงการพัฒนา

การเกษตรและชลประทาน

1. โครงการพัฒนาชลประทานชุมชน

ความเป็นมาและสาระสำคัญ

1.1) สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งโครงการพัฒนาชลประทานชุมชน ซึ่งเป็นโครงการสำรองในแผนการก่อกำหนดจากต่างประเทศประจำปี 2541 มายังสำนักงานฯ เพื่อเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

1.2) โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงและขยายระบบชลประทานในพื้นที่โครงการที่มีอ่างเก็บน้ำทิวงานใช้แล้วในเขตภาคเหนือ ส่งเสริมความเข้มแข็งให้กลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตชลประทานราษฎรที่มีอยู่เดิม และสนับสนุนการเพิ่มรายได้ในการเกษตร ระยะเวลาดำเนินการ 6 ปี (2541-2546) ประกอบด้วย 4 โครงการย่อยในพื้นที่ 3 จังหวัดภาคเหนือ ในพื้นที่ชลประทานรวม 104,000 ไร่ ได้แก่ 1) โครงการแม่สอง 32,000 ไร่ ที่ อ.สอง จ.แพร่ 2) โครงการแม่ถาง 20,000 ไร่ ที่ อ.เมือง และ อ.ร้องกวาง จ.แพร่ 3) โครงการแม่สูง 6,000 ไร่ ที่ อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย 4) โครงการแม่วาง 46,000 ไร่ ที่ อ.สันป่าตอง อ.แม่วาง และกิ่ง อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่ ใช้เงินลงทุนทั้งสิ้นประมาณ 1,269.50 ล้านบาท ประกอบด้วยเงินกู้จากต่างประเทศ 574.30 ล้านบาท เงินงบประมาณสมทบ 695.20 ล้านบาท

ความเห็นคณะกรรมการฯ (10 พฤศจิกายน 2540)

1. ในหลักการและวิธีดำเนินงานของโครงการที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร และสามารถรองรับการว่างงานระยะสั้นของแรงงานที่คาดว่าจะกลับสู่ท้องถิ่นได้จำนวนหนึ่งเป็นการดำเนินงานที่ควรให้การสนับสนุน

2. ในปัจจุบันประเทศกำลังประสบกับภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว รัฐบาลมีปัญหาและข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ จึงเห็นควรลงทุนในโครงการที่พิจารณาว่ามีความพร้อมสูงในการดำเนินการ โดยเป็นโครงการนำร่องก่อน เมื่อการดำเนินการให้ผลตามวัตถุประสงค์แล้วจึงขยายผลไปยังโครงการในพื้นที่อื่นต่อไป

3. การดำเนินการให้คำปรึกษาด้านวิชาการแก่ชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เห็นควรให้ใช้บุคลากรของกรมชลประทาน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในการชลประทานของประเทศแทนการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโครงการควรเน้นการใช้แรงงานมากกว่าเครื่องจักรเพื่อเพิ่มการจ้างงานในท้องถิ่น

4. ในการดำเนินการโครงการตามโครงการนำร่องนั้นเห็นควรสนับสนุนให้ใช้งบประมาณแผ่นดิน ในกรณีที่สำนักงานงบประมาณยังไม่สามารถจัดสรรงบประมาณให้ได้นั้น เห็นควรให้กระทรวง

เกษตรและสหกรณ์ โดยกรมชลประทานได้ปรับโอนงบประมาณของตนเองที่มีอยู่มาดำเนินการไปพลางก่อน

มติคณะกรรมกรฯ

1. เห็นควรสนับสนุนโครงการพัฒนาชลประทานชุมชนโดยให้ดำเนินการเฉพาะ 2 โครงการย่อย คือ โครงการแม่วาง และโครงการแม่สอง เป็นโครงการนำร่องโดยใช้งบประมาณแผ่นดิน และขอให้ทำการประเมินผล หากการดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ให้กรมชลประทานขยายพื้นที่ดำเนินการต่อไป

2. หากสถานการณ์ทางการคลังของประเทศทำให้สำนักงานงบประมาณไม่สามารถจัดสรรงบประมาณให้ได้ เห็นควรให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกรมชลประทานปรับย้ายงบประมาณที่มีอยู่มาดำเนินการไปพลางก่อน

2. โครงการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมในเขตปฏิรูปที่ดินด้วยการพัฒนาเกษตรผสมผสาน

ความเป็นมาและสาระสำคัญ

2.1) สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งโครงการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมในเขตปฏิรูปที่ดินด้วยการพัฒนาเกษตรผสมผสาน มายังสำนักงานฯ เพื่อให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

2.2) วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาอาชีพและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรตามแนวทางเกษตรแบบผสมผสาน วนเกษตร และเกษตรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดินร่วมกับองค์กรชุมชน อนุรักษ์พื้นที่และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมตามแนวเขตกันชน ระหว่างพื้นที่ป่าและเขตปฏิรูปที่ดิน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสร้างโอกาสในการจ้างงานให้แก่เกษตรกรในพื้นที่และเพิ่มขีดความสามารถในการรองรับแรงงานที่อพยพกลับไปทำงานในสาขาเกษตรกรรม

2.3) ระยะเวลาดำเนินโครงการ 6 ปี (2542-2547) ดำเนินการในเขตปฏิรูปที่ดินพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน รวม 4 จังหวัด คือ ขอนแก่น มหาสารคาม มุกดาหาร และสกลนคร รวมพื้นที่ดำเนินการ จำนวน 300,000 ไร่

2.4) วงเงินลงทุน จำนวน 1,600.77 ล้านบาท ประกอบด้วยเงินกู้ OECF จำนวน 1,155.43 ล้านบาท และเงินบาทสมทบ 445.34 ล้านบาท (แยกเป็นงบประมาณแผ่นดิน 147.72 ล้านบาท และเงินกองทุนปฏิรูปที่ดิน 297.62 ล้านบาท)

ความเห็นคณะกรรมกรฯ (20 กรกฎาคม 2541)

1. เห็นชอบในหลักการโครงการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมในเขตปฏิรูปที่ดินด้วยการพัฒนาเกษตรแบบผสมผสาน วงเงินลงทุน 1,600.77 ล้านบาท ประกอบด้วยเงินกู้ OECF 1,155.43 ล้านบาท งบประมาณสมทบ 147.72 ล้านบาท และเงินสมทบจากกองทุนปฏิรูปที่ดิน 297.62 ล้านบาท ทั้งนี้ เห็นควรให้ดำเนินการเพิ่มเติมในเรื่องต่างๆ ดังนี้

(1) เนื่องจากโครงการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมในเขตปฏิรูปที่ดินด้วยการพัฒนาเกษตรแบบผสมผสานเป็นโครงการขนาดใหญ่มีวงเงินลงทุนสูง จึงเห็นควรให้กันเงินค่าใช้จ่ายของโครงการฯ ส่วนหนึ่งไปใช้ในการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา เช่น ด้านพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และการป้องกันการแพร่กระจายดินเค็ม เป็นต้น

(2) เห็นควรให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปรับปรุง วิธีการและค่าใช้จ่ายในกิจกรรมของโครงการให้สอดคล้องกับการดำเนินโครงการหรืองานที่ใช้จากงบประมาณปกติ โดยยึดหลักการประหยัดและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรด้วย

(3) เห็นควรมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำการประสานกับหน่วยงานอื่นที่ดำเนินการสนับสนุนการเกษตรยั่งยืนในลักษณะเดียวกัน อาทิ เกษตรผสมผสานและเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงในการดำเนินงานทั้งในระดับนโยบายและในระดับปฏิบัติการ และจัดทำระบบติดตามประเมินผล เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

มติคณะกรรมการฯ

มอบหมายให้สำนักงานฯ ส่งความเห็นคณะกรรมการฯ ประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป